

Sárospatak Város Képviselő-testülete
12.855-2/269/2010. (IX. 24.) KT. számú
határozat melléklete

SÁROSPATAK

ANTISZEGREGÁCIÓS TERV

KIEGÉSZÍTŐ DOKUMENTUM AZ INTEGRÁTL VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁHOZ

SÁROSPATAK

ANTISZEGREGÁCIÓS TERV

AZ INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA KIEGÉSZÍTŐ DOKUMENTUMA

Sárospatak Város Önkormányzata
3950 Sárospatak, Kossuth utca 44
2010. szeptember

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Bevezető	4
II.	Ágazati politikák helyzetértékelése az antiszegregációs politika szempontjából..	5
II.1.	Szociálpolitika	5
II.2.	Lakáspolitiká	7
II.3.	Oktatáspolitiká	8
II.4.	Képzési- és foglalkoztatás politika	12
II.5.	Települési infrastruktúra	14
II.6.	Együtműködési rendszerek az ágazati politikák kapcsán	16
III.	Tervezett beavatkozások a szegregációs folyamatok kialakulása ellen.....	18
III.1.	Lakhatási integráció, mobilizációs program.....	18
III.2.	Oktatási integráció	18
III.3.	A foglalkoztatási helyzet javítása	22
III.4.	Egészségügyi programok.....	22
III.5.	Szociális ellátás	23
III.6.	Széleskörű partnerségi kapcsolatok kialakítása.....	24
III.7.	Összhang a város fejlesztési dokumentumaival	24

I. Bevezető

Jelen dokumentum a Városfejlesztési Konceptió és az Integrált Városfejlesztési Stratégia kiegészítésének tekinthető. A dokumentum célja, hogy a már elkészült városfejlesztési alapidokumentumokra hivatkozva olyan információkat tartalmazzon, ami szükséges az antiszegregációval kapcsolatos helyzetkép bemutatására és jövődöbeli akciók/projektek bemutatására. A három dokumentum – figyelembe véve a tervezett jogszabályi tartalmi követelményeket - együttesen felel meg a Városfejlesztési Kézikönyvben megfogalmazott IVS tartalmi követelményeknek.

II. Ágazati politikák helyzetértékelése az antiszegregációs politika szempontjából

II.1. Szociálpolitika

A szociálpolitikával kapcsolatos tevékenységek és szolgáltatások a fejlesztési koncepció szociális ellátásokkal foglalkozó fejezetében került bemutatásra. A kijelölt és bemutatott szegregátumok kapcsán megemlíthető, hogy a jelenlegi szolgáltatások az ügyfélkör tekintetében nem tesznek különbséget lakóhely szerint, hanem a szolgáltatásokat rászorultsági alapon nyújtják. Ugyanakkor tekintettel az előregedő és egyedül élő, tanyasi lakosság kapcsán megemlíthető, hogy hiányzik egy tanyagondnok a városhoz tartozó tanyákon élők esélyegyenlőséget szolgáló kiszolgálása érdekében. Ez azért is fontos lenne, hisz a szociális mutatók kapcsán nincs nagy különbség a városrészek között, miközben kivételt képez a külterületi lakosság, ahol jóval magasabbak az elmaradottságot, szegény helyzetet jelző mutatók. Ugyan az egyéb belterületekre nincs adat számos esetben, de a személyes tapasztalatok alapján feltételezhető, hogy az egyéb belterületeken szintén a városi átlagot meghaladó a szegénység.

1. sz. táblázat Városrészek és szegregátumok segélyezési mutatói (forrás: önkormányzati nyilvántartások)

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátumok neve ¹	Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	LFT ² -ben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	HHH gyerekek aránya a településrészen a lakások számához viszonyítva	Segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató	Romák száma a lakónépességben belül ³
Városközpont	2737	925	5,9%	10,1%	5,1%	2,3%		
Északi városrész és Végardó	2791	1010	5,0%	7,4%	7,1%	3,6%		
Kispatak	1349	487	8,2%	12,7%	13,1%	2,1%		
Déli városrész	5922	1996	7,4%	10,6%	15,5%	0,18%		
Újtelep és ipartelep	811	282	4,2%	12,1%	7,8%	1,1%		
Egyéb belterület	721	249	-	-	-	0		
Külterület	363	177	26,6%	43,5%	33,9%	35,6%		
Város egészére vetített mutató ⁴	14 694	5 126	2 %	3,9 %	2,9 %			
Város egészére az adott segélytípus száma			361	574	429			
Szegregátum	174	38	23,7%	57,9%	47,4%			

1 Az integrált városfejlesztési stratégiában és az Anti-szegregációs tervben meghatározott városrészekre, illetve szegregátumokra – részletes lehatárolásuk az 1. sz. mellékletben.

2 Lakásfenntartási támogatásba (LFT-be) beletartozik a normatív, helyi és adósságkezelési LFT egyaránt.

3 Amennyiben a városnak rendelkezésére áll ilyen jellegű adat (pl. felmérésekből, CKÖ becslése stb.)

4 Az adott segélyezés típus aránya a város összes lakásszámához viszonyítva

5 A mutató kiszámításának módja: az összes rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás és rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény darabszáma osztva a terület népességszámával VAGY lakások számával.

6 Azon területekre vonatkozóan, amelyek az antiszegregációs térképen feketével jelöltek, vagy rózsaszínnel, de nem érte el a lakosság szám 2001-ben az 50 főt, illetve azon területekre, ahol az adatbázisból látható, hogy koncentráltan, nagy arányban élnek segélyezettek

II.2. Lakáspolitikai

Sárospatak város lakáspolitikájának irányvonalai a Sárospatak Város Bérlakás Konceptiója című, 2008 novemberében készült dokumentumban szerepelnek, melyet a város fejlesztési koncepciójának bérlakás koncepciót bemutató fejezete részletesen ismertet. A fejlesztési koncepciót a bérlakás koncepció végrehajtásának aktuális eredményeivel egészítenénk ki. A sárospataki városi önkormányzat 2010. júniusi adatai alapján a lakásértékesítések kapcsán a korábbi bérlők helyzete az alábbi táblázatban foglalható össze:

Ingtalan címe	Vevő	Korábbi bérlő sorsa
Béla király tér 2. fsz. 2.	Külső személy	Bérlő térítés ellenében, önként adta vissza a bérlakást, önerőből saját lakást vásárolt
Béla király tér 2. fsz. 2.	Külső személy	Önkormányzati cserelakást kapott a bérlő
Búzavirág u. 10.	Korábbi bérlő	
Búzavirág u. 12.	Külső személy	Önként elhagyta a lakást a bérlő, ismeretlen helyre távozott.
Búzavirág u. 16.	Korábbi bérlő	
Búzavirág u. 18.	Korábbi bérlő	
Búzavirág u. 20.	Külső személy	Önként elhagyta a lakást a bérlő, ismeretlen helyre távozott.
Eötvös u. 2. II/2	Külső személy	Bérlő térítés ellenében, önként adta vissza a bérlakást, önerőből saját lakást vásárolt
Kossuth u. 24. fsz. 6.	Külső személy	A vevővel kötött bérleti szerződés értelmében a bérlakásban maradt a bérlő
Kövy S. u. 2.	Korábbi bérlő	
Lavotta u. 55. III/3.	Külső személy	Bírósági végrehajtás következtében ismeretlen helyre távozott a bérlő
Pipacs u. 12.	Korábbi bérlő	
Piapcs u. 16.	Korábbi bérlő	
Piapcs u. 20.	Külső személy	Önként elhagyta a lakást a bérlő, ismeretlen helyre távozott.
Piapcs u. 22.	Külső személy	Önként elhagyta a lakást a bérlő, ismeretlen helyre távozott.

Forrás: Sárospatak Város Önkormányzata, 2010. június

Az önkormányzat az értékesítés során minden esetben törekszik a bérlővel való megegyezésre. Ennek része, hogy a lakásokat területi elhelyezkedéstől, illetve állapottól függő differenciált áron először a bérlőnek kínálja fel, aki eldöntheti, hogy él-e elővásárlási jogával. Amennyiben a bérlő nem kíván elővásárlási jogával élni, úgy felmerül az új tulajdonostól való tovább bérlési lehetőség, ill. rászorultsági alapon új bérlakás biztosítása. Az értékesítés kapcsán megemlítendő, hogy az önkormányzat igyekszik segíteni a bérlő életét, illetve támogatni az életvezetésben a családsegítő szolgálat révén, aminek feltétele a bérlők együttműködése. Az önkormányzat adósságkezelési programot is működtet, mely szintén a bérlők, szociálisan rászorultak pénzügyi helyzetének kezelését jelenti.

Az önkormányzat kilakoltatás esetén is humanusan jár el. Késedelmes fizetés esetén hozzájárulnak a fizetési határidő hosszabbítására, a tartozásokra nem számoltak fel kötbért, illetve a határidőben történő fizetést 20% kedvezménnyel ösztönzik. Gyakorlatilag a kilakoltatás kérdése csak akkor merül fel, amikor a határozott idejű

bérelti szerződése lejár a bérlőnek és tartósan nem fizette a bérelti díjat. Ugyanakkor ezen bérlőknek jogosultság esetén lehetőségük van szociális bérlakás igénylésére.

II.3. Oktatáspolitikai

Jelen fejezet kiegészíti a városfejlesztési koncepció oktatásról szóló fejezetét.

Sárospatak Város Önkormányzata 2008. június 27-én fogadta el a Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervét, amelyet a 2008/2009-es statisztikai adatokkal kiegészített és frissített 2009. július 17-én.

2. sz. táblázat Általános iskolai közoktatás integráltságának felmérése - 2008/2009-es tanévre

OM AZONOSÍTÓ	INTÉZMÉNY NEVE	GYERMEK-, TANULÓLÉTSZÁM AZ INTÉZMÉNYBEN			TANULÓLÉTSZÁM AZ ISKOLÁBAN AZ OSZTÁLYSZERVEZÉS MÓDJA SZERINT								
					NORMÁL (ÁLTALÁNOS) TANTERV			EMELT SZINTŰ OKTATÁS ÉS/VAGY KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ ISKOLAI OKTATÁS			GYÓGYPEDAGÓGIAI TAGOZAT		
		ÖSSZESEN	HH / HHH	SNI	ÖSSZESEN	HH / HHH	SNI	ÖSSZESEN	HH / HHH	SNI	ÖSSZESEN	HH / HHH	
028529	Mese Óvoda és Bölcsőde	417	159/41	3	-	-	-	-	-	-	-	-	
102952	II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola	557	283/109	35	457	260/90	30	100	23/19	5	0	0/0	
028914	Árvay József Gyakorló Általános Iskola	402	120/3	8	402	120/3	8	0	0/0	0	0	0/0	
039227	Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának Általános Iskolája	126	12/0	0	126	12/0	0	0	0/0	0	0	0/0	
028916	Erdélyi János Általános Iskola és Kollégium	108	64/55	108	0	0/0	0	0	0/0	0	108	64/55	
029280	Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium	658	165/12	2	58	31/2	1	600	134/11	1	0	0/0	
039227	Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma	620	88/6	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	
029324	Vay Miklós Szakképző Iskola	580	319/68	8	580	319/68	0	0	0/0	0	0	0/0	

II.3.1. Óvodai nevelés

Az önkormányzat feladatkörében 2009-ben az óvodai ellátás egy intézmény három feladatellátási helyén valósult meg. Az óvodai férőhelyek száma 425, az óvodába beíratott gyermekek száma 417 fő volt, ami 98,1%-os, közel teljes körű kihasználtságot jelent. Mivel a népességen belül az óvodás korú gyermekek aránya a születések alapján számottevően a következő években nem változik, így szükséges a jelenlegi férőhelyek fenntartása, vagy kismértékű növelése, hogy az eddig be nem íratott gyermekeknek is meg legyen a lehetősége az óvodába járásra.

2009-ben az óvodába beíratott gyermekek közel 40%-a hátrányos helyzetű, közel 10%-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű volt. (159 fő, illetve 41 fő). Az óvodás korú, de óvodába be nem íratott gyermekek száma 30 fő volt. Az, hogy a statisztika szerint közülük csupán 2 fő volt halmozottan hátrányos helyzetű, mutathatja azt, hogy a HHH gyermekek közül szinte mindenki járt óvodába, de feltételezhetően inkább statisztikai hibával állunk szemben.

Az óvodai körzeteket az önkormányzat 2009-ben módosította, hogy a korábbi évekhez képest kiegyenesültebb legyen a halmozottan hátrányos helyzetűek aránya a város óvodáiban.

A korábban gyűjtött adatok alapján nem ismert, hogy előfordul-e telephelyek vagy csoportok közötti szegregáció. Ez olyan esetben lehetséges, ahol 25 % felett van a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya közötti különbség. Ezért szükséges teljessé tenni az erre vonatkozó statisztikai nyilvántartást, hogy a valós helyzet alapján lehessen az esetleg szükséges intézkedéseket, lépéseket tervezni és megvalósítani.

II.3.2. Általános iskolai nevelés

A településen 4 db általános iskola működik és mindegyik intézménynek más a fenntartója. Az önkormányzat által fenntartott II. Rákóczi Ferenc Általános Iskolának jelenleg két feladatellátási helye van. A városban működik továbbá a Miskolci Egyetem Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar Árvay József Gyakorló Általános Iskolája, a megyei önkormányzat által fenntartott Erdélyi János Általános Iskola és Kollégium, valamint a Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolája.

A gyermekek, tanulók létszáma a település óvodáiban és általános iskoláiban

A gyermekek, tanulók létszáma a település óvodáiban és általános iskoláiban			Összesen:	HH / HHH	
			1610	575/181	
ebből	Óvodába jár		417	159/41	
	ebből	más településről bejáró	31	23/5	
		ebből	tömegközlekedéssel	16	23/5
			Iskolabusszal	0	0
			Falugondnoki szolgálattal	0	0
			egyéni (szülők szgk.-val)	15	0
	Alsó tagozatos (1-4.)		534	220/102	
	ebből	más településről bejáró	105	40/16	
		ebből	tömegközlekedéssel	98	40/16
			Iskolabusszal	5	0/0

		falugondnoki szolgálattal	0	0/0
		egyéni (szülők szgk.-val)	12	0/0
		Felső tagozatos (5-8.)	659	196/38
előbbi	előbbi	más településről bejáró	153	55/15
		tömegközlekedéssel	158	52/13
		iskolabusszal	10	3/2
		falugondnoki szolgálattal	0	0/0
		egyéni (szülők szgk.-val)	25	0/0

Forrás: Sárospatak Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Terve, 2009

2009-ben összesen 1.193 fő volt a sárospataki iskolákban tanuló általános iskolás diákok száma. Magasnak mondható a hátrányos helyzetű tanulók aránya (közel 35% - 416 fő). Közülük halmozottan hátrányos helyzetű 140 fő (11,7%).

Az önkormányzati általános iskola normál tagozatán, valamint a felső tagozaton az emelt szintű matematika és angol oktatásban is a városi átlagnál nagyobb arányban, mintegy 19%-kal vesznek részt halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek az oktatásban.

Az Erdélyi János Általános Iskola és Gimnázium látja el az enyhe, középsúlyos értelmi-, testi fogyatékos gyermekek képzését is, illetve foglalkozik a halmozottan fogyatékos és autista gyermekek oktatásával is. Az iskola oktatóinak 90%-a rendelkezik gyógypedagógiai végzettséggel. Ennek is köszönhető, hogy a magas színvonalú oktatás eredményeként jelentős létszámnövekedést könyvelhetett el az intézmény. A megyei önkormányzat által fenntartott Erdélyi János Általános Iskola és Kollégium szegregált intézménynek számít: a szakértői bizottságok által minősített, integráltan nem oktatható tanulók járnak az intézménybe. A 108 tanulóból jelentős a bejárók száma, és magas a halmozottan hátrányos gyerekek aránya (51 %).

Az az országos jelenség a városban is megfigyelhető, hogy a nem önkormányzati fenntartású általános iskolákban alacsony vagy nulla a halmozottan hátrányos, többségében cigány tanulók száma, mivel ők többségükben az önkormányzati fenntartású intézményekbe járnak.

Az iskolák között – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók alacsony arányának köszönhetően – még nem éri el a szegregáció szintje a 25 %-os határt, azonban ha nem változnak a beiskolázási feltételek, akkor az önkormányzati intézményeknek néhány éven belül súlyos gondokkal kell szembenézni ezen a területen.

II.3.3. Középiskolai nevelés

Sárospatakon két intézményben folyik gimnáziumi oktatás: az önkormányzat által fenntartott Árpád Vezér Gimnázium és Kollégiumban, illetve a református egyház által fenntartott Sárospataki Református Gimnáziumban. 2009-es adatok alapján az Árpád Vezér Gimnáziumban jóval magasabb a hátrányos helyzetű/halmozottan hátrányos helyzetű diákok aránya. Ennek oka lehet, hogy a gimnázium részt vesz az Arany János tehetséggondozó országos programban, ahová a megyei kistépüléseiben élő hátrányos helyzetű diákok nyerhetnek felvételt. A program keretében az iskola kiemelt normatívában részesült a hátrányos helyzetű fiatalok hatékonyabb oktatása kapcsán. Az intézménybe járó 658 diák negyede hátrányos helyzetű (165 fő), közülük 12 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű. A Református Gimnáziumban a diákok mindössze 14%-a számít hátrányos helyzetűnek. Az

arányokból és számokból látható, hogy a gimnáziumi oktatásban jelentősen alacsonyabb a HH/HHH gyermekek aránya az óvodai és általános iskolai oktatáshoz képest. A hátrányos helyzetű tanulók oktatása mindkét intézményben integráltan történik.

A Vay Miklós Szakképző iskolában szakiskolai és szakközépiskolai képzés folyik. Az iskolát Sárospatak Város Önkormányzata tartja fent. Összesen 580 tanuló vesz részt az oktatásban, közülük 470-en a szakiskolai, 110-en pedig a szakközépiskolai területen tanulnak. Az intézmény kötelező felvételt biztosító iskola, azaz minden olyan tanköteles diákot kötelesek felvenni, aki máshova nem nyer felvételt. Emiatt az iskola tanulói állománya erős megosztottságot mutat. A különböző szakmákat valóban megszerezni kívánó diákok mellett sok olyan nehéz szociális háttérű tanuló is található az iskolában, akik csak a kötelező törvényi szabályozás miatt járnak iskolába.

Összességén megállapítható, hogy az érettségit adó középiskolákban az átlagnál kisebb arányban vesznek részt a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, miközben a szakiskolában arányuk felülreprezentált. Továbbá a szakiskolában az iskolai tanulást idő előtt abbahagyó tanulók között is magasabb a hátrányos helyzetűek aránya az iskolai átlagnál, mely problémát javasolt kezelni.

II.4. Képzési- és foglalkoztatás politika

2009-től kezdődően az önkormányzatok számára - ugyan a korábbiaktól kis mértékben eltérően - új feladatot jelentett az addig rendszeres szociális segélyben részesülő tartósan munka nélkül állók számára a közcélú foglalkoztatás megszervezése. Annak érdekében, hogy a feladatot eredményesen tudják megoldani a Szociális és Munkaügyi Minisztérium kidolgozta az „Út a munkához” programot. Azon személyekkel, akik jogosultak a programban való részvételre, az önkormányzatnak legalább évi 90 napra, minimum napi 6 órás munkára kötelező határozott idejű munkaszerződést kötni.

Sárospatakon a szakmunkás végzettségű, illetve szakképzés nélküli álláskeresők vannak jelen a legnagyobb számban. Ezért elsősorban a szaktudást nem igénylő, vagy szakmunkás végzettségűek számára elhelyezkedési lehetőséget nyújtó munkahelyek bővítésére van szükség. A szakmunkás végzettségű álláskeresők tapasztalatára szükség lehet egyes javítási munkálatok elvégzésekor. A kistérségben további igény mutatkozik a mezőgazdaságban, szőlészetben akár ideny munka jelleggel szakképzetlen munkaerő bevonására. Emellett a városban egyre jelentősebb igény jelentkezik olyan munkák elvégzésére, amelyek az önkormányzat és intézményei hatáskörébe és feladatai közé tartoznak. (közterületek takarítása, kaszálás stb.)

Az alábbi táblázat Sárospatak azon 17 intézményét mutatja be, ahol közcélú foglalkoztatás zajlott 2009-ben. Az adatok az egyes intézményekben havonta átlagosan alkalmazott személyek számát mutatja, képzettség szerinti bontásban. Az adatokból kitérni, hogy az összes foglalkoztatott között iskolai végzettség szerint 32%-kal vannak jelen a szakképzettség nélküliek, 35%-kal a szakmunkás végzettségűek, 20%-kal a középfokú végzettségűek, a diplomások pedig az összes foglalkoztatott 13%-át adták. 2009 decemberében nagyjából az éves átlagnak megfelelő létszámban vettek részt a közfoglalkoztatásban (213 fő). Ez 79 fő létszámnövekedést jelent az éves program kezdetekor regisztrált 134 főhöz képest. A 2010. január eleji adatok ennél kevesebb foglalkoztatottat jeleznek (184 fő).

Foglalkoztató	Végzettség	2009	2010
		Megvelősült	Január
Kommunális szervezet	max. 8 általános	57	
	szakmunkás	39	71
	középfokú	4	
	felsőfokú	2	
Összesen		102	71
Termálfürdő és Camping	max. 8 általános	1	
	szakmunkás	7	4
	középfokú	4	
	felsőfokú	5	
Összesen		18	4
Rendelőintézet	max. 8 általános	1	
	szakmunkás	1	3
	középfokú	1	
	felsőfokú	1	
Összesen		4	3
Családsegítő és Pedagógiai Szakszolgálat	max. 8 általános	1	
	szakmunkás	2	6
	középfokú	1	
	felsőfokú	0	
Összesen		4	6
A Művelődés Háza és Könyvtára	max. 8 általános	1	
	szakmunkás	1	6
	középfokú	3	
	felsőfokú	1	
Összesen		6	6
Gondozási központ	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	4	3
	középfokú	1	
	felsőfokú	0	
Összesen		5	3
Újbástya Rendezvénycentrum	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	1	0
	középfokú	2	
	felsőfokú	3	
Összesen		5	0
II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	1	13
	középfokú	4	
	felsőfokú	4	
Összesen		9	13

Foglalkoztató	Végzettség	2009	2010
		Megvelősült	Január
Árpád Vezér Gimnázium és Kollégium	max. 8 általános	4	
	szakmunkás	4	11
	középfokú	2	
	felsőfokú	2	
Összesen		11	11
Vay Miklós Szakképző Iskola	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	3	8
	középfokú	3	
	felsőfokú	2	
Összesen		8	8
Farkas Ferenc Művészeti Iskola	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	2	2
	középfokú	0	
	felsőfokú	0	
Összesen		2	2
Mese Óvoda és Bölcsőde	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	3	6
	középfokú	0	
	felsőfokú	3	
Összesen		6	6
Polgármesteri Hivatal	max. 8 általános	4	
	szakmunkás	4	36
	középfokú	17	
	felsőfokú	4	
Összesen		30	36
ART ÉRT	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	0	1
	középfokú	1	
	felsőfokú	0	
Összesen		1	1
Zempléni Vízilabda Klub	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	0	1
	középfokú	0	
	felsőfokú	1	
Összesen		1	1
Zempléni Vízmű Kft.	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	3	4
	középfokú	1	
	felsőfokú	0	
Összesen		4	4
SIDINFO	max. 8 általános	0	
	szakmunkás	0	9
	középfokú	0	
	felsőfokú	0	
Összesen		0	9
MINDÖSSZESEN		216	184

Az összes közfoglalkoztatott közel 50%-a 2009-ben a Sárospataki Önkormányzat Kommunális Szervezete (KSZ) alkalmazásában állt. Alapvetően az intézmény végzi az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok karbantartási munkáit, továbbá a köztérek fenntartását, mely feladatok elvégzésébe a közfoglalkoztatottakat is bevonják. A szervezetnél az elmúlt években (2003 – 2007) elsősorban a közhasznú foglalkoztatás volt a jellemző, gyakorlatilag egész évben, átlagosan 30 fő feletti létszámmal. 2008-tól a közmunkaprogramok jelentősége és súlya megnőtt, 2009-ben 102 főt alkalmaztak ilyen program keretében. A Kommunális Szervezet a feladatait 2009-ben 60 fő állandó foglalkoztatású közalkalmazotti státuszú, és 102 fő ideiglenes munkaviszonyú közfoglalkoztatottal látta el. A közmunkaprogramok munkavállalóinak színvonala – a szervezet vezetőinek értékelése szerint - szélsőséges, teljesítményük és motiváltságuk is ezzel van szinkronban. Jelentős hányaduk számára

a beilleszkedés sikertelen, a munkavégzés és a munkatársak felé elkötelezettség nem alakul ki, ami rányomja bélyegét az elvégzett munka megítélésére. A közmunkás lakóhely szerinti megoszlásról adatok nem állnak rendelkezésre.

2010-ben a KSZ által szervezett és végzett közfoglalkoztatásban résztvevők száma várhatóan tovább nő majd, a foglalkoztatott létszám elérheti időnként a 200 főt is. Ez komoly kihívásokat jelent a jelenlegi szervezet számára, hogy a rendelkezésre álló munkaerőt a legnagyobb hatékonysággal foglalkoztassa, amit a kijelölt tevékenységek tartalma, a munkaszervezés görbülékenysége, a munkavállalók motiválásának sikeressége és még számos egyéb tényező befolyásol. Mindezen feladatokat a KSZ-nek változatlan állandó létszámmal és vezetéssel kell megoldania.

A Sárospataki Többcélú Kistérségi Társulás szervezésében is valósult meg közmunkaprogram, mely keretében 25 főt alkalmaztak 2010. tavaszán fél éven át. A 25 főből két férfi az ún. Csepel" szegregátumban, a Pipacs és a Búzavirág utcákban lakik, míg hárman külterületen (Halászhomokon és Apróhomokon) laknak.

A képzés hangsúlyos szerepet kap a munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek javításában. A munkaügyi központ sárospataki kirendeltsége igyekszik a munkaerőpiac igényeihez alkalmazkodó képzéseket előtérbe helyezni. (pl.: esztergályos, marós, CNC-gépező, illetve a turizmushoz kapcsolódó munkakörök). A munkát keresők idegen nyelvi, illetve számítógép használati ismereteinek oktatása szintén fontos szempont a képzések szervezésénél. A képzések során preferálják a hátrányos helyzetben lévő alacsony képzettségű nők oktatását.¹

II.5. Települési infrastruktúra

A szegregátumként megjelölt területek között a kispataki szegregátumban nincs vezetékes ivóvíz, így értelemszerűen szennyvízcsatorna sem és pormentes út sincs. (Pipacs és Búzavirág utcák)

A szennyvízcsatorna kiépítettsége kapcsán megállapítható, hogy szinte egyetlen városrészben sem teljes körű, de a külterületi lakott területeken szinte teljes mértékben hiányzik. Ennek részben műszaki, más részben a beruházással kapcsolatos megtérülési és finanszírozási okai vannak.

Az utak állapotáról elmondható, hogy egyes városrészekben szintén vannak még nem aszfalttal burkolt utak, miközben külterületen a lakott területeket összekötő 4 számjegyű utakon kívül nincsen más aszfaltozott, vagy zuzalékos utca.

3. sz. tábla: A település infrastruktúrája

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	A településrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Vezetékes víz	Martinovics utca (Lavotta és Hunyadi u. között)	Városcsöveg
	Búzavirág utca	Kispatak
	Pipacs utca	Kispatak
	Hatház	Külterületi lakott területek

¹ Forrás: A Sárospataki kistérség foglalkoztatási stratégiája

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	A településrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
Áram	Vak Bottyán utca (Lavotta utca és Balassi utca közötti szakasz)	Déli városrész
Közvilágítás		
Szennyvíz-csatorna	Pálóczi utca	Városközpont
	Vörösmarty utca	Városközpont
	Ispotály köz	Városközpont
	Görbe utca	Városközpont
	Bezerédi utca	Városközpont
	Nefelejcs utca	Északi városrész
	Mátyás Ernő utca	Északi városrész
	Móra Ferenc utca (Kassai u. és Mátyoki Á. U. közötti szakasz)	Északi városrész
	Szondi utca	Déli városrész
	Ország utca	Déli városrész
	Nagy Ernő utca	Déli városrész
	Berzsenyi utca	Déli városrész
	Malomkőgyár utca	Újtelep és ipartelep
	Wesselényi utca (Vásárhelyi utcától a 37. sz. útig)	Újtelep és ipartelep
	Baláthy Ottó utca	Újtelep és ipartelep
	Kisgát dűlő	Külterületi lakott területek
	Apróhomok	Külterületi lakott területek
	Halászhomok	Külterületi lakott területek
	Páterhomok	Külterületi lakott területek
	Bálványos	Külterületi lakott területek
	Rózsás	Külterületi lakott területek
	Hatház	Külterületi lakott területek
Gáz		
Pormentes út	Bathó J. köz	Északi városrész
	Tárna u.	Északi városrész
	Bodrog-Keleti holtág melletti út	Kispatak
	Pipacs utca	Kispatak
	Búzavirág utca	Kispatak
	Hídfeljáró alatt	Kispatak
	Hortobágy utca	Kispatak
	Honvéd utcát és Mátyás király utcát összekötő útszakasz	Déli városrész
	Nagy Ernő utca	Déli városrész
	Vak Bottyán utca	Déli városrész
	Katona J. utcát és Zrínyi utcát összekötő útszakasz	Déli városrész
	Mandulás út a szennyvízáttemelőtől	Újtelep és ipartelep
	Nagy Lajos utca vége	Újtelep és ipartelep
	Baláthy Ottó út vége	Újtelep és ipartelep
	Ipar út	Újtelep és ipartelep
	II. Rákóczi fejedelem útja	Újtelep és ipartelep
	Halászhomok 2 db névtelen utca	Külterületi lakott területek
	Többi külterületen a 4 számjegyű országos	Külterületi lakott területek

	Azon utcák, ahol részben, vagy egészben nem találhatóak	A településrész(ek) nevei, ahol az utcák találhatóak
	közutakon kívül minden út	
Járda	Belvárosi területeken kívüli területeken néhány önkormányzati intézmény előtti területet leszámítva mindenhol hiányzik	

II.6. Együttműködési rendszerek az ágazati politikák kapcsán

Sárospatak Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósítása, illetve az ennek részét képező Esélyegyenlőségi Terv végrehajtása és ellenőrzése érdekében a város Esélyegyenlőségi Fórumot hozott létre. Az Esélyegyenlőségi Fórum feladata:

- az Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, szankcionálása;
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása;
- az Esélyegyenlőségi Tervben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, az Esélyegyenlőségi Terv aktualizálása;
- a változások beépítése a Tervbe, a módosított Esélyegyenlőségi Program előkészítése képviselő-testületi döntésre;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- az Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- intézményvezetők,
- a fenntartó(k) képviselői,
- a tematikus munkacsoportok vezetői,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök, iskolapszichológusok
- szülők és diákok képviselői,
- családsegítő és gyermekjóléti szolgálat,
- gyámhivatal,
- nevelési tanácsadó,

- Cigány Kisebbségi Önkormányzat, roma civil szervezet, roma koordinátor

A kiemelt problématerületekre a szakterületen dolgozók részvételével a város tematikus munkacsoportokat alakít a problématerület beavatkozásainak részletes kidolgozása, cselekvési terv készítése és a területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (min. évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

Az Esélyegyenlőségi Fórum felelőst jelöl ki a program végrehajtásában érintett felek észrevételeinek összegyűjtésére, aki ezekről tájékoztatja a Fórumot. Az Esélyegyenlőségi Programmal kapcsolatban beérkező javaslatokat az Esélyegyenlőségi Fórum megvitatja, és egyetértése esetén javaslatot tesz a képviselő-testületnek az Esélyegyenlőségi Program kiegészítésére vagy módosítására.

III. Tervezett beavatkozások a szegregációs folyamatok kialakulása ellen

A szegregátumok fejlesztése, illetve a szegregáció kialakulásának megelőzésére és a társadalom perifériájára szorultak felzárkóztatására számos program indul a tervek szerint 2010-ben, 2011-ben a leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatási programja (LHH program) részeként. Ilyen az alábbiakban felsorolt programok többsége.

III.1. Lakhatási integráció, mobilizációs program

Az önkormányzat a lakás értékesítés során a jövőben is törekszik a bérlővel való megegyezésre, ahogy az a napi gyakorlatban is zajlik.

Ennek része, hogy a lakásokat területi elhelyezkedéstől, illetve állapottól függő differenciált áron először a bérlőnek kínálja fel, amely eldöntheti, hogy él-e elővásárlási jogával. Amennyiben a bérlő nem kíván elővásárlási jogával élni, úgy felmerül, az új tulajdonostól való tovább bérlési lehetőség, ill. rászorultsági alapon új bérlakás biztosítása. Az értékesítés kapcsán megemlítenéd, hogy az önkormányzat igyekszik segíteni a bérlő életét, illetve támogatnia életvezetésben a családsegítő szolgálat révén, aminek feltétele a bérlők együttműködése.

A bérlakások kiutalásnál az önkormányzat a jövőben az alábbi szempontokat kiemelten figyelembe veszi:

- Új szociális alapon kiutalt bérlakások kijelölésénél törekszik a szegregátum kialakulásának megelőzésére.
- A felajánlott lakás fenntartási költségei legyenek összhangban az adott család jövedelmi viszonyaival (beleértve az elérhető állami és önkormányzati támogatásokat is)
- Figyelembe veszi a családi és egyéni szociális kötődéseket (Pl. családi kapcsolatok, iskolai beilleszkedés)
- Az új lakókörnyezetben is elérhetővé válnak az alapvető közszolgáltatások (pl. óvoda, általános iskola, háziorvosi rendelő)
- Családsegítő szolgálat nyomon követi az új lakásba költözőket és szükség esetén támogatja a környezetbe való beilleszkedésüket.

A lakhatási feltételek része, hogy az un. „Telepes programba” az önkormányzat részt kíván venni Halászhomok településrész infrastrukturális fejlesztésével. A program keretében az előzetes tervek szerint megvalósul a közterületek, közművek fejlesztése, valamint a területen élők társadalmi felzárkóztatását segítő programok.

III.2. Oktatási integráció

A város azon terveit, amelyek a szociális biztonság megteremtését szolgálják Sárospatak Települési Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve tartalmazza. Az ebben foglalt intézkedések azok, amelyek a település szegregátumában az ott élők helyzetének javulását eredményezhetik. Ez alapján az oktatás területén az alábbiakra kíván különös figyelmet fordítani

- Óvodai, általános iskolai oktatási körzetek folyamatos felülvizsgálata az óvodákkal, védőnőkkel való együttműködésben, különös tekintettel annak érdekében, hogy a külterületen, illetve a szegregátumban élő, többnyire

hátrányos helyzetű gyermekek minél nagyobb szórásban, minél több intézményben jelenjenek meg tanulmányaik során. Ehhez kapcsolódóan az önkormányzatnak és a szolgáltatóknak közösen a közösségi közlekedés szervezésével biztosítani kell, hogy a diákok a külterületekről, a város távolabbi pontjáról is eljussanak az oktatási-nevelési intézményekbe.

- Az Esélyegyenlőségi fórum koordinálásával szükséges az érintettek között az információk megosztása, hogy megakadályozzák a gyermekek elkallódását. Ennek érdekében törekedni kell arra, hogy a településen lakó, óvodai nevelésben nem részesülő (3-5 éves) gyermekek, illetve tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, nappali iskolarendszeren kívüli tanköteles diákok életét figyelemmel kísérik, és a gondviselőiket felkeressék a családsegítő szolgálat útján.
- Az oktatási tevékenység folyamatos fejlesztésével elő kell segíteni, hogy minél több hátrányos helyzetű gyermek járjon a magasabb végzettséget nyújtó középiskolába, illetve lehetőleg csökkenjen a lemorzsolódás a szakképző iskolában.

Az oktatásban a hátrányos helyzetűek gyermekek fejlődésének segítésére az alábbi beavatkozások, projektek valósulnak meg a városban:

A sárospataki II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola infrastruktúrájának fejlesztése két ütemben.

Az Erdélyi J Általános Iskola mellett ebben az általános iskolában járnak legnagyobb arányban hátrányos helyzetű diákok. Az infrastruktúra fejlesztés részeként megszűnik a Rákóczi utcai telephely és egy épületben tanulnak tovább az intézmény diákjai, ami hozzájárul az iskola diákjainak mélyebb integrációjához.

Közoktatás háttérintézményének fejlesztése

A projekt alapvetően a pedagógiai szakszolgálat kapacitásainak bővítését tartalmazza, mely keretében a sárospataki kistérségben 2 fő logopédus, 3 fő fejlesztő-gyógypedagógus alkalmaznak. A projekt céljai között van

- sajátos nevelési igényű gyermekek tanulási, szocializációs képességének fejlesztése, a pedagógusok szakmai munkájának segítése
- Pedagógiai-pszichológiai, logopédiai diagnosztika és terápia biztosítása, korszerű pedagógiai módszerek elterjesztése
- A roma gyerekek felzárkóztatásának, integrációjának segítése, a hátrányos helyzetű településeken élő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása a szolgáltatások elérhetővé tételével.
- Növelni annak az esélyét, hogy minél több gyermek el tudja végezni az általános iskolát, és megkezdhesse középiskolai tanulmányait

A projekt során törekedni kell, hogy Sárospatakról a szegregátumban, illetve külterületen élők közül minél több gyereket bevonjanak a programba és részesüljön a szolgáltatás eredményéből

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

Közoktatás kistérségi szakmai fejlesztése

A projekt a kistérség közoktatási intézményeiben tanító pedagógusok továbbképzését jelenti. Ebben a programban részt vesznek a sárospataki intézmények is. A projekt célja:

- A minőségi és esélyteremtő közoktatás kialakításának és az egész életen át tartó tanulás feltételeinek javítása a kistérségben.
- Elősegítse az esélyegyenlőség érvényesülését és megerősítse az iskolarendszer esélyteremtő szerepét a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók vonatkozásában
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek és tanulók iskolai szegregációjának csökkentése, indokolatlan fogyatékosra minősítésük csökkentése, továbbtanulási útjaik megerősítése, minőségi oktatási szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük javítása, az iskolai diszkrimináció csökkentése.

A projekt részeként megvalósul a közoktatási intézmények pedagógusainak képzése és mentori, szakértői tanácsadás igénybe vétele:

- Kulcskompetenciák fejlesztését támogató, újszerű tanulás-szervezési eljárások bevezetése modern pedagógiai módszertan alkalmazása céljából,
- A hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók és a sajátos nevelési igényű gyerekek, tanulók többségi óvodákban, iskolákban való integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása.

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

Roma Oktatást Kiegészítő és Közösségi Szolgáltató Hálózat

A projektet elsősorban a roma gyermekek társadalmi beilleszkedését kívánja elősegíteni. A projektet a Roma Polgárjogi Mozgalom B-A-Z Megyei Szervezete valósítja meg a kistérség 4 településén, közte Sárospatakon. A projekt keretében megvalósul Sárospatakon két éven át hetente 5 alkalommal megtartott foglalkoztatás 20 gyermek, fiatal részére, valamint 20 főnek egy nyári tábor szervezése. A heti foglalkozások szakmai programjai az alábbi tématerületeket érintik:

- A személyiség érését és a gyermek szocializációját elősegítő csoportos foglalkozások;
- Iskolarendszeren kívüli felzárkóztató, tehetséggondozó programok (kompetenciafejlesztő, tudásbővítő szakkörök, tanulmányi verseny, készségfejlesztő és tanulási motivációt növelő programok) megvalósítása, roma ösztöndíj és az iskolai sikerességet növelő programokhoz való csatlakozás támogatása;
- Önszorgató vagy kortárssegítő közösségépítő, agressziókezelő tematikus csoportfoglalkozások;
- A közösség-, és kompetencia fejlesztő programok keretében sor kerül számítástechnikai képzés biztosítására, az internet használatának készségszintű elsajátítására, végzős diákoknak, ifjúsági korúaknak a felnőtt állampolgári létre való felkészítésre (jogok, kötelezettségek, felelőségek megismerése), hagyományőrző foglalkozások, táncház tartására, a roma

identitás megőrzésére, erősítésére, egyéb készséget fejlesztő és önkifejezést segítő kommunikációs tevékenységek megvalósítására (pl. újság szerkesztése)

- Pályaválasztási tanácsadás a végzős diákok részére, továbbképzési, továbbtanulási lehetőségek megismertetése.

A programba bevont gyerekek szülei, családtagjai számára az alábbi programokat tervezik:

- Családi programként részvétel a gyermekeknek szervezett közösségépítő, kulturális programokon, civil szülői kezdeményezések létrejöttének ösztönzése
- Szülői szerepet erősítő, valamint családi konfliktusok megoldását célzó programok, konzultációk, családon belüli kapcsolatokat támogató, illetve a család társadalmi beilleszkedését elősegítő egyéb programok
- Család és az iskola közti kapcsolat tartás támogatása, fejlesztése
- Munkanélküli szülők számára foglalkoztatási lehetőségekre való felkészítés segítése, álláskeresés támogatása

A projekt része még a kistérségben közösségi képviseletet vállaló romák, roma civil szervezetek felkészítése a roma közösségek érdekeinek kifejezésére, és a hivatalos fórumokon való képviseletére.

A projekt során törekedni kell, hogy Sárospatakról a szegregátumban, illetve külterületen élők közül minél több gyereket bevonjanak a programba és részesüljön a szolgáltatás eredményéből

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

Ifjúságnevelő program Halászhomokon

A sárospataki Családsegítő és Pedagógiai Szakszolgálat szervezésében immár második éve valósult meg nyári szünetben a városszéli településrészen lakó gyermekeknek, fiataloknak szervezett szüneti programsorozat. A településrész központjában lévő zöldterületen szervezik az intézmény dolgozói a kézműves-játékos jellegű szabadidős programokat a diákoknak, gyermekeknek, akik ezzel a szünetben is le vannak kötve, illetve családgondozók, fejlesztők, gyógy-

pedagógusok bevonásával folytatható az iskolák nevelő munkája. A résztvevő gyerekek számára fontosak ezen alkalmak, mert hátrányos lakókörnyezetükben egyéb módon, más típusú szabadidős kikapcsolódásra nincs lehetőségük. A program a TÁMOP-5.2.5-08/1-2008-0275 pályázat segítségével valósul meg jövőben törekendik arra, hogy ezen jó kezdeményezés fennmaradjon és folytatódjon.

Halászhomokon további ifjúsági programokat szervez alkalmanként a Református közösség. A közösség helyben az istentiszteleteknek is helyet adó közösségi házzal is rendelkezik.

III.3. A foglalkoztatási helyzet javítása

A városfejlesztési koncepció és stratégia kiemelt hangsúlyt helyez a város gazdaságának fejlesztésére és munkahelyteremtő beruházások vonzására, mely intézkedéseket jelen tervben nem jelenítünk meg. Ez esetben azon programokat emeljük ki, mely az állandó kormányzati programoktól függetlenül a projekthalapon valósulnak meg az elkövetkezendő években Sárospatakon és alapvetően a tartósan munkanélküliek foglalkoztatását, munkában való elhelyezkedésének segítségét szolgálják.

Szociális foglalkoztatási projekt a kistérségben

A program részeként legalább az „Út a munkába” program kiegészítéseként legalább 25 fő tartós munkanélküli két éves foglalkoztatása valósul meg. A program megvalósításért a Sárospatak Város Önkormányzata felel. A program fő célcsoportja: Tartós munkanélküliek, közülük is elsősorban az alacsony képzettségűek, 45 éven felüliek, többgenerációs munkanélküliséggel küszködők és romák a kistérség, így Sárospatak területéről. A foglalkoztatásba a szegregátumból, illetve külterületekről is javasolt személyek bevonása. A projektben részt vevő foglalkoztatottak kiválasztása a munkaügyi központtal, a családsegítő szolgálattal és a cigány kisebbségi önkormányzattal közösen történik. A foglalkoztatásban megjelenő tevékenységkörök elsődlegesen a kistérség meghatározó gazdasági ágazataihoz (pl. mezőgazdasági, erdészeti útkarbantartás, faapríték gyűjtés, feldolgozás), illetve az önkormányzati karbantartási feladatokhoz, valamint személyi, ház körüli szolgáltatásokhoz kapcsolódnak. A programnak még célja olyan szervezetrendszer kialakítása, mely lehetőséget ad a tartós munkanélküliek számára képzéssel, személyi tanácsadással az elsődleges munkaerőpiacra való kilépésre.

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

A sikeres munkavállalás érdekében

Az Esélyegyenlőségért Alapítvány által megvalósítandó kistérségi projekt Sárospatak esetében 20 fő képzését tűzi ki célként, akiknek egyharmada a tervek szerint 25 év alatti, pályakezdő fiatal. A képzési programba a szegregátumból, illetve külterületekről is javasolt személyek bevonása. A képzés célja, hogy az alacsony foglalkoztatási eséllyel bíró, inaktív, főként fiatal emberek számára olyan, az öngondoskodási képességet és kulcskompetenciákat erősítő programok, tréningek, képzések biztosítása, amelyek erősítik társadalmi integrációjuk esélyét, és lehetővé teszik, hogy minél előbb álláskeresővé váljanak, és a hagyományos képzési/foglalkoztatási programokba sikerrel kapcsolódhassanak be.

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

III.4. Egészségügyi programok

A Biztos Kezdet Segítése program

A program keretében hátrányos helyzetű nők közül 90 fő egészségfelelőst képeznek ki a kistérségben, közülük mintegy 20-25%-ot Sárospatakon. A projektet az Esélyegyenlőségért Alapítvány valósítja meg.

A projekt célja a hátrányos helyzetű lakosság:

- Egészséges és hosszú életre való esélyének javítása
- Társadalmi és gazdasági reintegrációs törekvéseinek támogatása, munkaerőpiacon való elhelyezkedésük segítése.

Ennek részeként védőnőket készítenek fel, hogy a hátrányos helyzetű önkénteseket bevonják az egészségfelelősi képzésbe és segítsék tanulásukat, feladatuk kialakítását.

Az „önkéntes település egészségfelelősök képzésén” sikeresen részt vettek közül 25 főnek lehetősége van szociális, egészségügyi ágazathoz kapcsolódó és a helyi foglalkoztatási piacon is keresett szakmai ismeretek megszerzésére. A projekt megvalósítása során az egészségőr képzésre jelentkezőkkel megismertetik és számukra vonzóvá teszik az egészséges életmódot. Megmutatják nekik az egészséges életmódban rejlő előnyöket és lehetőségeket. Továbbá a projekt biztosítja az egészségfelelősök 5 hónapig történő foglalkoztatását.

A programba olyan személyeket kell bevonni, akik önkéntesen vállalják a részvételt és képesek környezetükön változtatni. Törekedni kell arra, hogy Sárospatakról a külterületen élő lakosság közül, illetve a szegregátumban élők közül is vonjanak be résztvevőket.

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

„Törődjön Többet Egészségével”

Sárospatak Város Önkormányzat Rendelőintézete által kezdeményezett program célja az egészségmegőrzésre való figyelem felhívása, valamint az alapvető betegségek ellátásához szükséges ismeretek széles körű elterjesztése. A program illeszkedik a rendelőintézet által szervezett rendszeres szűrőprogramokhoz. A program részeként szervezett előadásokra a kistérség, és így Sárospatak lakosságának is a minimum 5%-át kívánják bevonni, így a tervek szerint a városból mintegy 700 fő részvétele várható. Sárospatakon biztosítani kell, hogy a projektbe mind a szegregátumból, mind a külterületekről vonják be az ott élő lakosságot.

Az előadásokhoz szűrési programok is kapcsolódnak, mellyel a betegség korai felismerésének fontosságára kívánják felhívni a figyelmet. Továbbá terveznek a rendőrséggel együttműködve, egy-egy előadást a bűnmegelőzés, drog, közlekedésbiztonság témakörben.

A projekt a tervek szerint ESZA támogatással 2010 és 2012 között valósul meg.

III.5. Szociális ellátás

A társadalmi felzárkóztatás kapcsán a szociális ellátórendszer fejlesztése is megvalósul. Ezáltal az ellátórendszerre korszerűbb körülmények között lesz képes kiszolgálni az ügyfeleit.

A Sárospatakon 2011-12-ben kialakítandó Kistérségi integrált közösségi központban kap helyet a sárospataki szociális gondozási központ, illetve a pedagógiai szakszolgálat is, valamint egy helyre kerül a hatósági ügyek intézése. Az új helyen a helyiségeket a jogszabályi követelmények betartásával és a szakmai igényeknek megfelelően alakítják ki. Ettől a szolgáltatások magasabb színvonalra várható.

A szociális ellátó rendszerben igény mutatkozik két szolgáltatás fejlesztésére:

- a jelzőrendszeres házigétség-nyújtásra, mely biztonságot nyújtana az egyedül élő idős személyeknek, valamint,
- a tanyagondnoki szolgálat elindítására, mely keretében gyakrabban lehetne elérni a külterületen, tanyán élő rászorulókat és segíteni lehet mind az otthonukban élők mindennapi életének támogatására.

A jövőben ezen szolgáltatások bevezetésére törekedni kell a mindenkori állami működtetési támogatások függvényében.

Szociális ellátás fejlesztése a Sárospataki kistérségben

A projekt célja munkanélküliek foglalkoztatásának támogatása, akik szociális kisegítő tevékenységet végeznének a Sárospataki kistérségben. Törekedni kell arra, hogy ilyen segítők dolgozzanak a rászoruló időseknél, különösen Sárospatak tanyasi településrészein. A közel 80 M Ft-os ESZA támogatásból 20 fő foglalkoztatása valósulhat meg egy éven tá, akik feladatkörükhöz kapcsolódó szakképzést is kapnak. Törekedni kell arra, hogy a projektbe bevonjanak szegregátumban, illetve Sárospatak tanyás területén élő személyeket.

III.6. Széleskörű partnerségi kapcsolatok kialakítása

A partnerségi kapcsolatok hivatalos tere az Esélyegyenlőségi Fórum, ugyanakkor nem formális módon számos együttműködés valósul meg a városban a fejlesztésekben érintett szervezetek között. Az együttműködések körében is kiemelendő az alábbiakban röviden ismertetett projektelképzelés.

Sssz! EZ A MI UTCÁNK!

Sárospataki Népfőiskolai Egyesület által tervezett projekt célja a nem romák és romák közti kapcsolat javítása és kölcsönös megértése, elismerése játékos módszerekkel, elsősorban a gyermekek bevonásán keresztül. A programok és módszerek a helyi média aktív alkalmazásával történne. A projekt támogatás esetén 2011 és 2012 között valósulna meg a kistérség egészében, így a sárospataki diákok, oktatási intézmények bevonásával.

III.7. Összhang a város fejlesztési dokumentumaival

Az antiszegregációs tervnek a városfejlesztési dokumentumokkal való összhangját biztosítja, hogy a városfejlesztési koncepció és az integrált városfejlesztési stratégia együtt készült, gyakorlatilag egymást kiegészítik. Ezen dokumentumokhoz kapcsolódik az antiszegregációs terv, szintén kiegészítve a két stratégia dokumentumot.